

**PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA INTEGRATSIYASI:
ZAMONAVIY TA'LIMDA SHAXS RIVOJLANISHINING ASOSI**

Denov Tadbirkorlik va pedagogika Instituti Boshlang'ich ta'lim

yo'nalishi 4_kurs talabasi

Boboyev Bekzodjon Sarkorovich,

Nurova Sadbarg,

E-mail. boboyevbekzod@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada pedagogika va psixologiya fanlarining o'zaro integratsiyasi zamonaviy ta'lim jarayonida shaxsni har tomonlama rivojlantirishdagi o'rni haqida so'z yuritiladi. Pedagogik yondashuvning ta'lim jarayonini tashkil etishdagi o'rni, psixologik yondashuvning esa o'quvchining ichki dunyosini anglash va individual xususiyatlarini inobatga olishdagi ahamiyati tahlil etilgan. O'qituvchining psixologik bilimlarga ega bo'lishi va ularni amaliyotda qo'llay olishi ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilishi isbotlangan.

Kalit so'zlar: pedagogika, psixologiya, integratsiya, shaxs rivojlanishi, ta'lim, motivatsiya, psixologik yondashuv.

Аннотация: В статье рассматривается интеграция педагогики и психологии как основа всестороннего развития личности в современном образовательном процессе. Освещается значение педагогического и психологического подходов в обучении и воспитании, подчеркивается необходимость психологической подготовки педагогов для эффективного взаимодействия с учащимися.

Ключевые слова: педагогика, психология, интеграция, развитие личности, образование, мотивация, психологический подход.

Kirish

Zamonaviy ta'lim jarayonida shaxsni har tomonlama rivojlantirish, uning intellektual, emotsional va ijtimoiy qirralarini uyg'unlashtirish asosiy

maqsad hisoblanadi. Bu borada pedagogika va psixologiya fanlarining o'zaro bog'liqligi va integratsiyasi muhim ahamiyat kasb etadi. O'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki psixologik jihatdan sezgir va shaxsiy yondashuvga ega bo'lgan mutaxassis sifatida faoliyat yuritishi kerak.

Asosiy qism

1. Pedagogika va psixologiyaning metodologik uyg'unligi

Pedagogika va psixologiya o'rtasidagi bog'liqlik tarixiy jihatdan uzoq yillik tadqiqotlarga asoslangan. L.S. Vygotskiy, A.N. Leontyev, V.A. Suhomlinskiy, Sh.A. Amonov kabi olimlarning ilmiy ishlari pedagogik jarayonda psixologik yondashuvning o'rni beqiyos ekanligini ko'rsatadi.

Psixologik bilimlar:

o'quvchilarning rivojlanish zonalarini aniqlash;

individual yondashuvni shakllantirish;

ta'lim jarayonida motivatsiyani oshirish;shaxslararo munosabatlarni sog'lomlashtirishda qo'llaniladi.

2. O'quvchi shaxsining rivojlanishida psixologik omillar

O'quvchining bilim olishdagi muvaffaqiyati nafaqat aqliy salohiyat, balki emotsional holat, ijtimoiy muhit va psixologik barqarorlikka ham bog'liq. Ko'pgina holatlarda darsdagi passivlik, e'tiborsizlik, konfliktlarga moyillik psixologik muammolarning natijasidir.

Masalan, E. Eriksonning psixosotsial rivojlanish nazariyasiga ko'ra, har bir yosh bosqichida o'ziga xos psixologik inqirozlar kuzatiladi. Ta'lim jarayonida bu omillar hisobga olinmasa, o'quvchi stressga tushib qolishi mumkin.

3. O'qituvchining psixologik kompetensiyasi

Zamonaviy o'qituvchidan quyidagi psixologik kompetensiyalar talab etiladi:

Emotsional intellekt — o'z va boshqalarning his-tuyg'ularini anglab, boshqara olish.

Kommunikativ ko'nikmalar — samarali muloqot va fikr almashish.

Empatiya — o'quvchi hissiyotini tushunish va unga hamdardlik bilan yondashish.

Konfliktologiya bilimlari — bahsli vaziyatlarni hal qilish.

Bunday kompetensiyalar ta'lim samaradorligini oshiradi, o'quv muhitini ijobiylashtiradi, o'quvchi o'qituvchi munosabatlarini mustahkamlaydi.

Xulosa

Pedagogika va psixologiya fanlarining integratsiyasi shaxs rivojlanishining samarali vositasi hisoblanadi. Ta'lim jarayonida psixologik yondashuvlarni qo'llash:

o'quvchilarning individual xususiyatlarini e'tiborga olishga,

darsda motivatsiyani oshirishga,

ijtimoiy-emotsional rivojlanishga erishishga imkon beradi.

Kelgusida pedagoglarni tayyorlash jarayonida psixologik bilimlarni chuqurroq o'rgatish, amaliy mashg'ulotlar orqali tajriba orttirish zarur. Bu esa o'z navbatida ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Vygotskiy L.S. (1984). Psixologiya va pedagogikamasalalari. Moskva: Pedagogika.
2. Suhomlinskiy V.A. (1981). O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi munosabatlar. Kiev: Radoha.
3. Amonov Sh.A. (2005). Ta'lim psixologiyasi asoslari. Toshkent: O'qituvchi.
4. Erikson E. (1996). Shaxs rivojlanishining bosqichlari. Nyu-York: Norton.
5. Leontyev A.N. (1975). Faoliyat, ong va shaxs. Moskva: Nauka.
6. Shodmonqulov Q. (2020). Pedagogik mahorat va psixologik tayyorgarlik. Toshkent: Fan va texnologiya.